

פתרון בחינת הבגרות גיאוגרפיה

הפיתוח והתכנון המרחבי.

מועד קיץ תש"ע/2010

שאלון: 57282

נכתב ע"י צוות המרצים של HiGHQ

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HiGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

הפיתוח והתכנון המרחבי - קיץ תש"ע/2010

1. החקלאות במדינות מפותחות ומדינות מתפתחות

א. דרכים לחלוקה של סוגי החקלאות לקבוצות.

חלוקה על פי מידת העיבוד של הקרקע	חלוקה על פי מידת המסחריות של העיבוד	חקלאות על פי מידת השימוש במיכון חקלאי
2+4 חקלאות אינטנסיבית	1+2 חקלאות מסחרית	1+2 שימוש רב במיכון
1+3 חקלאות אקסטנסיבית	3+4 רוב התוצרת לצריכה עצמית	3+4 שימוש מועט במיכון. עיקר העבודה ידנית.
הסבר לחלוקה: מרעה וחיטה- גידולים שלא דורשים השקעות הון ו/או כוח אדם אורז וחממות דורשים השקעות רבות.	הסבר לחלוקה: האורז והמרעה הם חלק ממשק מעורב שנועד לצריכה עצמית חקלאות מסחרית מיועדת למכירת התוצרת	הסבר לחלוקה: גדולי חממות מסתמכים על מיכון ושיטות עיבוד מתקדמות אורז ומרעה כמעט שלא דורשים מיכון .

ב. מרכיבים של המהפיכה הירוקה:

- חלוקה מחדש של הקרקעות
- הלוואות לאיכרים לצורך רכישת טכנולוגיות וקרקעות
- פיתוח של זנים חדשים לגידולי מזון בסיסיים
- שימוש בדשנים וחומרי הדברה
- הדרכה בשיטות עיבוד חדשניות

סיבות לכישלון המהפכה הירוקה

- הידע של חלק מהאיכרים היה מועט, הם התקשולקלוט את החידושים שהוצעו להם
- חלקות הקרקע לא היו מספיק גדולות כדי להצדיק שימוש במיכון.
- הוצאות הייצור היו גבוהות מדי.
- הזנים החדשים היו רגישים למזיקים.
- משבר האנרגיה של 1973 גרם לייקור הדלק ולצמצום הסיוע למדינות הפחות מפותחות.
- בעלי ההון רכשו מחדש את הקרקעות.

2. חקלאות וסביבה

המשך פיתוח החקלאות בעידן המודרני מאיים על הסביבה

מסכים- נימוקים:

- השקייית יתר מביאה להמלחת הקרקעות, זיהום מקורת המים ולמחסור במים
- עיבוד של קרקעות מביא להמלחתן ולהתגברות המידבור.
- שימוש בדשנים וחומרי הדברה פוגע באיכות המים והקרקע
- כריתת/ בירוא יערות מגביר את אפקט החממה, פוגע במגוון הביולוגי, התגברות תהליכי סחיפה וגלישה של קרקע
- רעיית יתר מחסלת צומח טבעי וחושפת את הקרקע לסחיפה.
- עיבוד יתר של הקרקע פוגע בפוריותה .

בגרות משלימים או משכרים רק עם המומחים של HighQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

לא מסכים, נימוקים:

- השקיה מבוקרת תצמצם פגיעה במאגרי המים
- חקלאות אורגנית- שילוב בין שיטות מסורתיות שימור הסביבה וטכנולוגיות
- שיטות הדברה ידידותיות לסביבה: הגבלת השימוש בחומרי הדברה, הדברה ביולוגית, הדברה משולבת
- החקלאות תורמת לסביבה- במגוון הביולוגי, תרומה לחלחול מי גשמים, קליטת פחמימ"ד.

ב. במדינות בקבוצה א' שיעור השטח המעובד לחקלאות אורגנית קטן בהשוואה למדינות מקבוצה ב'.

הסבר: רמת הפיתוח של כל קבוצה

- במדינות המפותחות קיימת מודעות סביבתית ולחשיבות המזון האורגני ולכן מופעל לחץ לייצור מזון אורגני.
- חקלאות אורגנית יקרה בהרבה מחקלאות רגילה ולכן המדינות המפותחות יכולות לממן אותה. (דישון בחומרים טבעיים, זבל אורגני, הדברה ביולוגית וכו')
- הביקוש למוצרים אורגניים הביא מדינות רבות לתמוך בחקלאות מהסוג הזה.

3. רמת פיתוח

דירוג את המדינות — החל במדינה המפותחת ביותר עד המדינה הכי פחות מפותחת והסברים לכך:

מקום	מדינה	הסברים
1	ב	<ul style="list-style-type: none"> • התמ"ג הגבוה ביותר מלמד שהכלכלת המדינה מפותחת, שיעור ריבוי טבעי הנמוך- מלמד על רמת השכה גבוהה, מעמד אישה גבוה • שיעור המעסקים בחקלאות נמוך מאוד - מעיד שעל שימוש רב בטכנולוגיות לחקלאות וידע רב • תוחלת החיים הגבוהה ביותר מעידה על רמת שירותי בריאות ואיכות חיים ברמה גבוהה
2	ד	<ul style="list-style-type: none"> • למרות שיעור נמוך של חקלאים שאר המדדים מלמדים על מדינה פחות מפותחת
3	א	<ul style="list-style-type: none"> • תמ"ג ותוחלת חיים גבוהים מבמדינה ג, הריבוי הטבעי ושיעור החקלאים במדינה נמוך יותר
4	ג	<ul style="list-style-type: none"> • תוחלת חיים נמוכה מעידה על רמת שירותים נמוכה • שיעור חקלאים ותמ"ג מעידים על חברה חקלאית לא משכילה.

ב. הקושי לדרג את כונית על פי המדדים בסעיף הקודם:

- התמ"ג בה מאוד גבוה.
- תוחלת החיים גבוהה.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמזבילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לכני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

- מעט מאוד חקלאים.
- ריבוי טבעי גבוה האופייני למדינות פחות מפותחות.

גורמים המשפיעים על מדדי הפיתוח:

- הכנסות מאוד גבוהות מנפט ויכולת אספקת שירותים רבים במימון המדינה.
- אוכלוסייה מסלמית בעלת מאפיינים מסורתיים- מסביר ריבוי טבעי גבוה.
- השענות על משאב טבע מסכנת את כלכלת המדינה בזמן משבר.
- אקלים מדברי שלא מאפשר פיתוח חקלאות.

ג. גורמים העשויים לסתור את המודל של רוסטוב

- המודל לא מתאים לכל המדינות. הוא נשען על התהליך שעברו המדינות המפותחות
- רבות מהמדינות הנמצאות בתהליכי פיתוח היו תחת שלטון קולוניאלי שניצל אותן- אין להן היתרונות שהיו למדינות כאשר שלטו עליהן.
- המודל לא מביא בחשבון תהליכי גלובליזציה שיכולים לשנות את קצב ההתפתחות.
- קצב התפתחות המדינות שונה וישנן מדינות שדילגו על שלבים במודל
- המודל לוקח בחשבון את המדינה כיחידה ולא מתחשב בכך שישנם פערים שונים בין אזורים במדינה.

4. גלובליזציה

מיון המדדים לקבוצות :

קבוצה 3	קבוצה 2	קבוצה 1
<p>מדדים מדיניים- מספר השגרירויות במדינה</p> <p>מדדים כלכליים- כמות ההשקעות של משקיעים זרים. חלקו של הייצוא בתמ"ג.</p> <p>קשרי תרבות בינלאומיים- שיעור המשתמשים באינטרנט. כמות שיחות הטלפון הבין-לאומיות. חברות המדינה בארגונים בין-לאומיים.</p>	<p>מדדים מדיניים- מספר השגרירויות במדינה. חברות המדינה בארגונים בין-לאומיים</p> <p>מדדים כלכליים- חלקו של הייצוא בתמ"ג. שיעור המשתמשים באינטרנט. שיחות הטלפון הבין-לאומיות</p>	<p>מדדים כלכליים- חלק הייצוא בתמ"ג. כמות ההשקעות של משקיעים זרים</p> <p>מדדים מדיניים- מספר השגרירויות במדינה. מספר השגרירויות במדינה</p> <p>מדדי תקשורת- שיעור המשתמשים באינטרנט. כמות שיחות הטלפון הבין-לאומיות</p>

ב. מדדים המתאימים למדידת הגלובליזציה:

- חלקו של הייצוא בתמ"ג - מעיד על חשיבות הקשרים הבין לאומיים על כלכלת המדינה ועל מידת הקשר של המדינה לכלכלה העולמית.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לטכס!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לכני הקורס
הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

- מספר השגרירויות במדינה - מלמד על היקף הקשרים הדיפלומטיים של המדינה והקשרים שלה עם מדינות אחרות
- שיעור המשתמשים באינטרנט- מלמד על רמת תשתיות התקשורת במדינה ועל מידת הקשר שלה ושל תושבי עם מדינות העולם.
- כמות שיחות הטלפון הבין-לאומיות - מלמדת על רמת הקשר עם מדינות אחרות ברמה האישית והמדינית
- חברות המדינה בארגונים בין-לאומיים- מלמד על מעורבות המדינה בהתארגנויות בינלאומיות למשל האו"ם, הבנק העולמי ועוד.
- כמות ההשקעות של משקיעים זרים- מלמד על רמת האמון שיש במדינה ועל הפתיחות שיש בה להשקעות זרות.

ג. נימוקים לתמיכה בטענה שהקניון הוא סימן היכר לתרבות הגלובלית:

- הקניון הוא סימן לתרבות הצריכה ולעלייה ברמת החיים
- בקניון מוכרים מותגים בינ"ל
- מבנה הקניון זהה בכל מדינות העולם- קיימות חנויות עוגן של מותגים.

5. זרזי פיתוח

א. סכרים יכולים לסייע לפיתוח מדינות ואזורים על ידי שימוש בהם לאחת או יותר מהמטרות הבאות:

- ייצור אנרגיה
- אספקת מים
- ויסות הזרימה ומניעת הצפות
- שיט
- בילוי ונופש.
-

ב. נזקים הנגרמים כתוצאה הקמת סכרים:

- הפרת האיזון האקולוגי.
- פגיעה בסחף שאינו מגיע למורד הנהר . פוריות הקרקע נפגעת
- מילוי המאגרים מחייב הצפת נופים ופינוי אוכלוסיות שלמות.
- התמוטטות סכרים בזמן שיטפון או אירוע בטחוני
- המאגרים הם בית גידול ליתושים ולנושאי מחלות.
- הקמת סכרים באזורים מדבריים גורמת לאידוי רב של מים.

ב. דרכים לניצול משאבי הים והנזק שנגרם מכך

הדרך	הנזק
דיג	• דיג יתר פוגע בזנים רבים שאינם מבוקשים.
חקלאות ימית	• גידול בכלובים גורם לזיהום המים מהפרשות הדגים ומחומרים אנטיביוטיים
התפלת מי ים	• פגיעה בשטחים פתוחים בשל הצורך בשטח להקמת המתקנים, מלחים הנזרקים לים מפרים את האיזון האקולוגי.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לטכס!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לכני הקורס
הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

<ul style="list-style-type: none"> פסולת שפכי ביוב ופסולת שנסחפת מהים הקמת בתי מלון לאורך החופים הפוגעת ברצועת החוף הטבעית 	הים כמשאב תיירות
<ul style="list-style-type: none"> הפקעת חופים מרשות הרבים הקמת תשתיות פוגעת בשטחים פתוחים תלות בגיאיות ושפל. 	ייצור אנרגיה מהים

6. משאבי אנוש- הודו וסין

גורמים להבדל בסוג הפיתוח בין שתי המדינות:

- בהודו רבים מדברים אנגלית ולכן יכולים לעבוד כנותני שירותים.
 - בהודו כוח אדם זול ומיומן
 - השכלה גבוהה יותר בהודו המאפשרת הקמת מרכזי מחקר ופיתוח (בנגלור לדוגמה)
- ב. הסבר יתרונות שסין והודו מפיקות מהתעשיות הממוקמות בהן בעשורים האחרונים:
- צמצום האבטלה.
 - הכנסת מודרניזציה למדינה.
 - פיתוח תשתיות במדינה.
 - אספקת שירותים ברמה גבוהה.
 - עלייה בהשכלה .
 - עלייה ברמת החיים - הון זר המושקע במדינה מביא להאצת הייצור ולגידול בהכנסות התושבים.
 - צמיחת מוקדי תעסוקה חדשים ופיתוח אזורים נחשלים באזורי נמל, לאורך נתיבי תחבורה, מחצבים ויערות.
 - תמורות במגזרי התעסוקה- מעבר מחקלאות לתעשייה ושירותים לאור הצמיחה.
- ג. הסבר השפעה שלילית אפשרית אחת על הודו וסין, בעקבות העברת מרכזי התעשיות אליהן:
- ניצול עובדים בתנאי עבודה קשים
 - ניצול עובדים בתנאי שכר נמוכים
 - חוסר אחידות בשיפור ברמת החיים בין האזורים בהם משקיעים לשאר האזורים במדינה
 - הרס חברות כלכליות מסורתיות שאינן מסוגלות לקלוט את הקודים בכלכלה המודרנית.
 - פגיעה באיכות הסביבה: פסולת, דלדול משאבי הטבע, זיהום מקורות המים הקרקע והאוויר בעקבות הקמת המפעלים.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמזבילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לכני הקורס
הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

המשך בעמוד 6...

7. תחבורה

א+ב פריטים והתאמתם לכלי הובלה

הסבר הבחירה	כלי תחבורה מתאים לשינוע	הפריט
מאפשרת הובלת כמות גדולה של חומרי גלם למרחקים גדולים בעלות נמוכה יחסית	רכבת	פחם ממכרה לתחנת כוח
אם חומר הגלם מעבר ממדינה למדינה או באמצעות נהר - הובלה ימית היא הזולה ביותר למרחקים גדולים	אונייה	
תפוזים תפוזים נפח ומשקל ולכן ספינה היא הכלי.	ספינה/ אונייה	תפוזים מישראל לאירופה
המכונות כבדות ותופסות נפח רב.	אונייה	מכונות מיפן לארצות הברית
חיי המדף של הפרחים קצר, עלותם גבוהה והיא מתקזזת עם עלויות הטיסה הגבוהות	מטוס	פרחים מישראל להולנד
משאיות קרור יכולה להוביל כמות לא גדולה של סחורה אל החנויות (דלת אל דלת המתאפשרת באמצעות משאית בלבד)	משאית	גלידה ממפעלים לחנויות
חפירת מנהרת התעלה מאפשרת הגעה ברכבת או ברכב פרטי דרך המנהרה	רכבת/מכונית	נוסעים מלונדון לפריז
הדרך המהירה והיקרה ביותר להגיע ממקום למקום.	מטוס	

ג. הסבר השפעות שליליות אפשריות על אזור בעקבות פיתוח התחבורה בו.

- פגיעה בנוף ובמערכות האקולוגיות בשל סלילת כבישים/ מסילות ברזל.
- עלייה במימדי זיהום האוויר והרעש מכלי רכב.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמזבילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לכני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

- רשתות תחבורה בחלק מהמדינות ממומנות בידי חברות רב לאומיות והפיתוח של מערכת התחבורה תואם את צרכי החברה ולא את צרכי המדינה.
- יצירת עומסי תנועה.
- פגיעה באוכלוסיות מקומיות שנתיבי תחבורה עוברים בשטחן.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמזבילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לכני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמזבילה להצלחה